

Štoreški

ŽELEZAR

Leto XXI.

1981

JANUAR 1981

ŠT. 1

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

AKCIJSKA KONFERENCA

V mesecu decembru lanskega leta se je sestala akcijska konferenca komunistov Železarne Štore. S te konference objavljamo uvodni referat predsednika akcijske konference, tov. Martina Metličarja.

Akcijska konferenca osnovnih organizacij ZK Železarne Štore je sklicana na podlagi sklepa občinske konference ZKS Celje o uveljavitvi oblike akcijskega povezovanja komunistov v delovnih in sestavljenih organizacijah združenega dela z več osnovnimi organizacijami ZK. To je oblika idejno-političnega delovanja in akcijskega povezovanja komunistov v delovni organizaciji in jo sestavljajo vsi člani vseh osnovnih organizacij ZK delovne organizacije Železarne Štore.

Na današnji seji smo se zbrali tudi z namenom, da predvsem kritično ocenimo delo v preteklosti od kongresa pa do danes ter si na osnovi sprejete ocene in razprav zastavimo naloge in programe za delovanje ZK v prihodnje. Le tako kot do sedaj mora biti ZK še naprej idejno politična sila v ohranjanju pridobitev iz NOB, poglobljanju samoupravnih odnosov, razvijanju delegatskega sistema, razvijanju in negovanju bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije ter glavna gonilna sila pri razvijanju SLO in družbene samozasčite.

V oceni se bom omejil le na nekatera najvažnejša vprašanja našega dela in delovanja v sredinah, kjer delamo in ustvarjamo za boljše jutri. Pri tem pa predvsem mislim na aktivnosti delovne organizacije in širše družbene skupnosti v smislu stabilizacijskih ukrepov, srednjeročnega planiranja in pri reševanju nekaterih problemov, ki ovirajo celoten razvoj Železarne Štore.

Družbeno politično stanje, kakor ga ocenjujemo, je v Železarni Štore zadovoljivo, saj osnovne organizacije ZK v dosedanjih oblikah organiziranja delujejo le znotraj TOZD in še to ne v vseh sredinah enako. Pri vsem tem delu pa ni enotnih stališč in smernih partijske organizacije na nivoju delovne organizacije kot celote. Izjema je sindikalna organizacija, ki deluje na ravni delovne organizacije, vendar ne po posameznih TOZD enako, kakor si želimo, pri tem pa mislim, da so družbeno-politične organizacije premalo učinkovite pri premagovanju raznih problemov, in to kot posamezniki v teh organizacijah, ali pa organizacija

kot celota. Le redki so komunisti, ki so se pripravljene izpostaviti, čeprav v tej gospodarski situaciji ne bi smelo biti nikogar, ki ne bi bil izpostavljen in ne bi motiviral svoje sredine, v kateri deluje in s svojim zgledom ter delovanjem med delovno sredino spreminjal poglede na delovanje družbeno-političnih organizacij.

Mladinska organizacija deluje v zadnjem času dobro, to pa predvsem zato, ker so se ustanovile osnovne organizacije ZSMS po vseh TOZD in delovnih skupnostih in se je tako preneslo delovanje mladinske organizacije v tiste sredine, kjer mladi ljudje delajo in ustvarjajo. Seveda pri tem ne mislim, da je delo mladinske organizacije v vseh sredinah zadovoljivo; za to pa ne moremo v polni meri kriviti samo mladinske organizacije, ampak moramo pri tem razmisliti mi sami, koliko smo pripomogli in prispevali, da bi mladinska organizacija v TOZD in delovnih skupnostih še bolj zaživela.

Za politično stanje v Železarni Štore sem že na začetku omenil, da je le zadovoljivo, za kar je odgovorna tudi občinska konferenca ZKS Celje in metode dela, ki jih je uveljavljal za povezovanje osnovnih organizacij ZK občinski komite, niso bile učinkovite. Pri tem se moramo zavedati, da smo komunisti tisti, ki moramo imeti dovolj kvalitetnih in pravočasnih informacij, velikokrat tudi v smislu demokratičnega centralizma usmeritev, da smo kos najbolj zahtevnim in predvsem v zadnjem času občutljivim situacijam.

Že uvodoma nakazana organiziranost ni v pravem smislu in pomenu besede, ampak je to v danem trenutku samo metoda in oblika dela, ki bo komuniste v železarni in navzven čimbolje akcijsko povezala.

Prva naloga ki jo bo tudi najtežje izbojevati, so zastavljeni cilji stabilizacije. Letošnje leto smo v Železarni Štore dosegli dobre rezultate v tistih TOZD, ki so imele v preteklosti velike težave. Tu se je pokazal premik, ki vodi k boljšemu poslovanju, saj sanacijski programi, ki so bili narejeni prejšnje leto, niso samo kos porabljenega papirja, ampak pomenijo načrt, kako premagati najtežje ovire.

Glede na to in na vse večje ekonomske težave pri izvozu in uvozu se bomo morali v prihodnjem srednjeročnem obdobju še bolje organizirati, večati produktivnost,

da bomo lahko dosegli začrtani razvoj posameznih TOZD in DO ter da pri tem standard zaposlenih ne bo ogrožen. Istočasno pa se moramo zavzemati za boljše medsebojne odnose in za nadaljnje uveljavljanje zakona o združenem delu, ki je (po moji sodbi) velikokrat izigran predvsem v tem, ker si nekatere neproizvodne dejavnosti režejo večji kos kruha, kot jim gre in ga proizvodnja zmore; v delovni organizaciji in izven nje, v raznih SIS, družbeno-političnih skupnostih ter raznih združenjih.

Pri tem vsekakor ne moremo biti zadovoljni in gledati kako se sredstva prelivajo na področja, kjer se razvrednotijo. Istočasno pa v proizvodnji zastarevajo naprave in stroji, slabšajo se pogoji dela, oziroma slabe pogoje ne izboljšujemo, s tem pa pravzaprav ne moremo dati tistega v proizvodnjo, čemur pravimo nova vrednost. Temu pojavu sledi, da postajajo delovna mesta izven proizvodnje zanimivejša in se izobrazbena struktura še boljša, v proizvodnji pa se z ozirom na pogoje dela in zastarelo tehnologijo zaposluje le pomožna delovna sila.

Družbeno-politične organizacije bodo morale v prihodnje ponovno

oživeti zakon o združenem delu na področju, ki ga opredeljujejo samoupravni in normativni akti. Zakaj? Ugotavlja se, da so samoupravni akti sprejeti in po vsebini lepo napisani, ne moremo tudi trditi, da niso vsklajeni z zakonom o združenem delu in ustavo. Vendar ugotavljam, da se poslužujemo le tistih odstavkov, kjer so napisane pravice in neposredna materialna korist posameznika ali asociacije. Naloga nas v bodoče bo, da oživimo tudi tiste dele dokumentov, ki nas obvezujejo. Še bolj bo potrebno izpostaviti odgovornost na tem področju in utrditi metode, s katerimi bomo v posameznika — od delavca ob stroju do vodilnega delavca — vtkali v vsakdanja opravila odgovornost do družbene ureditve, do materialnih dobrin, medsebojnih odnosov, ugleda delovne organizacije in sredine, kjer dela.

Na kratko bi še omenil stanovanjsko politiko in družbeni standard. Stanovanjska politika, ki se vodi v zadnjem času v Celju, za železarno ni sprejemljiva predvsem zato, ker so sredstva, ki jih odvajamo, večja, kot pa vrednost stanovanjskih dobrin, ki se vrnejo

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kako smo delali

SKUPNA PROIZVODNJA

V novembru je znašala proizvedena skupna količina proizvodov 29.806 ton in je bila:

— v primerjavi z operativnim planom višja za 1.499 ton oziroma za 5,3 %,

— v primerjavi z 1/12 letnega plana je bila višja za 1.767 ton oziroma za 6,3 %,

— v primerjavi z dinamičnim planom je bila tudi višja, in sicer za 95 ton oziroma za 0,3 %.

ELEKTROPLAVŽ

Proizvodnja grodlja je znašala 4.340 ton, kar je za 390 ton oziroma za 9,9 % več od predvidevanja v operativnem planu. Presežena sta bila tudi 1/12 letnega plana in dinamični plan, in sicer prvi za 704 tone oziroma za 19,4 %, drugi pa za 390 ton oziroma za 9,9 %.

JEKLARNA

Operativni plan je bil postavljen v višini 9.460 ton, medtem ko je znašala proizvodnja gredic 9.610 ton, kar je za 150 ton oziroma za 1,6 % več od planirane količine. V primerjavi z 1/12 letnega in dinamičnega plana pa je bila dosežena proizvodnja nižja od planirane. Tako je bila v primerjavi z 1/12 let-

nega plana nižja za 805 ton, v primerjavi z dinamičnim planom pa za 1.005 ton.

Proizvodnja bi bila za približno 400 ton večja, če ne bi prišlo do daljših zastojev na obeh pečeh; težave so imeli tudi zaradi prevelike vsebnosti barvnih kovin in drugih nečistoč v starem železu, kar je poslabšalo njegovo kvaliteto.

VALJARNA I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov je znašala 3.004 tone. Od tega je bilo 2.999 ton blagovne proizvodnje in 5 ton predprofilov za hladno predelavo, medtem ko je operativni plan predvideval 2.670 ton skupno valjanih izdelkov. 1/12 letnega plana je bila presežena za 587 ton oziroma za 24,3 %, dinamični plan pa je bil presežen za 204 tone oziroma za 7,3 %.

V začetku meseca so morali prekiniti obratovanje zaradi poškodb na stropu koračne peči ter preiti na proizvodnjo preko plamenične peči.

VALJARNA II

Operativni plan valjarne II je bil postavljen v višini 8.640 ton,

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvedli pa so za 469 ton oziroma za 5,4% valjanih profilov več. Presežena sta bila tudi 1/12 letnega plana in dinamični plan. 1/12 letnega plana, ki je bila postavljena v višini 8.333 ton, je bila presežena za 776 ton oziroma za 9,3%; dinamični plan, ki je bil postavljen v višini 8.990 ton, pa je bil presežen za 119 ton oziroma za 1,3%.

Rezultati obratovanja bi bili lahko še ugodnejši, če bi imeli na razpolago dovolj primerne vložka in manj menjav programov.

JEKLOVLEK

Proizvedeno je bilo 907 ton hladno predelanih valjanih profilov, medtem ko jih je operativni plan predvideval 870 ton.

Proizvodnja brušenih profilov je bila predvidena v višini 400 ton, dosežena je bila višja za 12 ton oziroma za 3%.

Proizvodnja vlečenih profilov je bila predvidena v višini 470 ton, dosežena je pa bila višja za 25 ton oziroma za 5%.

LIVARNA I

Skupna proizvodnja je znašala 2.158 ton, kar je za 89 ton oziroma za 4,3% več od planirane količine v operativnem planu. Proizvodnja je bila višja tudi v primerjavi z 1/12 letnega plana, in sicer za 309 ton oziroma za 16,7%, medtem ko je bila v primerjavi z dinamičnim planom višja za 307 ton oziroma za 16,6%.

Ugoden rezultat poslovanja so dosegli kljub 8-dnevni izpadu indukcijske peči.

LIVARNA II

Operativni plan je bil postavljen v višini 648 ton, realiziran pa v višini 678 ton. Presežena je bila tudi 1/12 letnega plana, in sicer za 44 ton oziroma za 6,9%, medtem ko dinamični plan ni bil realiziran v celoti ($i=99$).

Težave so imeli s pomanjkanjem delavcev — brusilcev, zaradi česar jim naraščajo zaloge nedokončane proizvodnje.

OBDELOVALNICA LITINE

Proizvodnja obdelane litine je znašala 115 ton, kar je za 17 ton oziroma za 17,3% več od predvidenja v operativnem in dinamičnem planu in za 44 ton oziroma za 62% več od količine, planirane v 1/12 letnega plana.

Proizvodnja bi bila lahko še višja, če bi bila zadostna dobava surovcev iz zunanjih livarn.

TOVARNA TRAKTORJEV

V novembru je bilo izdelanih 561 komadov traktorjev, od predvidenih 550, od tega 391 komadov za domači in 170 za tuji trg, kar predstavlja najvišjo proizvodnjo v celotnem obratovanju tovarne traktorjev.

Tudi ta mesec so imeli težave zaradi neredne oskrbe s strani DMB — Beograd, vendar se je sta-

nje proti koncu meseca izboljšalo, tako da jim ni ostala na zalogi nedokončana proizvodnja.

ZAPOSLENI

V naši DO je bilo v novembru zaposlenih 3.454 delavcev, medtem ko jih je letni plan predvideval 3.488. Z upoštevanjem nadur in pogodbenega dela je znašalo skupno število zaposlenih 3.588, kar predstavlja 99,6% realizacijo letnega plana.

PRODUKTIVNOST

Na nivoju DO je bila produktivnost za 3,9% višja od predvidene v letnem planu.

Najvišjo produktivnost je dosegla TOZD Jeklovlek ($i=119,3$), najnižjo pa TOZD Jeklarne ($i=90,7$).

Proizvodnja slovenskih železarn v novembru

V novembru lanskega leta se ni zgodilo prav nič takega, kar bi lahko doprineslo k izboljšanju dosedanjih proizvodnih rezultatov. Proizvodnja jekla je bila za 10% nižja od načrtovane in blagovna proizvodnja za 7%.

Slabši uspeh kot pretekle mesece je bil dosežen tudi pri izvozu, tako da se za november nimamo prav z ničemer pohvaliti.

Proizvodnja surovega železa je bila novembra slabša, kot smo pričakovali. Plavž št. 1 na Jesenicah je imel več nasedlin, ki so jih odstranjevali, zaradi česar so imeli manjšo proizvodnjo in večjo porabo koksa. Elektroredukcijska peč v Železarni Štore je obratovala odlično, saj so proizvedli 4.340 ton, kar je 30% več, kot znaša povprečni mesečni načrt. Že med letom se je iz delovnih rezultatov dalo sklepati, da bodo zamujeno iz prvih mesecev lahko ob dobrem delu nadoknadili. Ob koncu novembra so imeli že okoli 800 ton prednosti in bodo dosegli tudi letni plan, če ne bo nastopilo kaj izjemnega. Kot veste tudi sami, je bil v decembru izpad električne energije, ki so mu sledile redukcije, vendar upamo, da bodo letni plan proizvodnje surovega železa vseeno izvršili.

Zaostanek proizvodnje surovega železa na jeseniških plavžih se je ob 74% izvršitvi mesečnega načrta še povečal ter bo skupna proizvodnja ob koncu leta približno 10% nižja od načrtovane.

Proizvodnja surovega jekla je bila sicer v primerjavi z mesečno načrtovanimi količinami slaba, saj v nobeni jeklarni niso dosegli mesečnega načrta in se je zaostanek v novembru povečal za nekaj več kot 6.900 ton in tako znaša zbirni zaostanek le malo manj, kot je bila cela novembrska proizvodnja surovega jekla. V jeseniški jeklarni so imeli zaradi pomanjkanja surovega železa podaljšanje časov od preboda do preboda v Martinarni in tako nižjo proizvodnjo. Zaradi podaljšanih popravil na pečeh in nepredvidenih okvar so pretežni del meseca obratovali le s po 4 SM pečmi in občasno tudi tremi, tako da je bilo 5 pečij v obratovanju le 10 dni. V elektrojeklarni so imeli podaljšano popravilo na Lectromelt peči, na obeh pečeh večji zastoj in ob vseh teh težavah so

jeseniški jeklarji dosegli le 87% mesečnega načrta.

V jeklarni Železarne Ravne so dosegli 97% mesečnega načrta in se bodo morali v decembru zelo potruditi, da bi dosegli tudi letno načrtovano količino. Ob koncu novembra so zaostajali skoraj 1.400 ton za zbirnim načrtom in bi morali v decembru izdelati nad 19.000 ton, da bi izvršili letni načrt.

V jeklarni Železarne Štore so dosegli, kljub nepredvidenim in pregestim okvaram, doslej največjo proizvodnjo, ki pa še vedno zaostaja 9% za mesečno načrtovano količino. V novembru je začel z delom v pečni hali drugi žerjav, kar bo znatno izboljšalo pogoje, tako da v naslednjih mesecih lahko pričakujemo nove rekordne dosežke in uspešnejšo proizvodnjo v novem gospodarskem letu.

Blagovna proizvodnja v železarnah ni bila dosežena zaradi slabe izvršitve v Železarni Jesenice, kjer je bilo doseženo le 79% povprečno mesečno načrtovane količine. Že prejšnji mesec je bilo v teku načrtovano veliko popravilo v valjarni bluming-štekeli, po popravilu pa je bilo več obratovalnih zastojev in težav, kot bi jih smelo biti.

Valjarna žice in profilov ni obratovala skoraj štiri dni zaradi okvare na peči. V valjarni debele pločevine so obratovali še vedno na dve izmeni in so za 4,2% presegli plan, kar pa je še vedno 8% manj, kot znaša povprečni mesečni načrt. Pomanjkanje vložka, ki bi ga morala dati vroča predelava in delno dobava od drugod, je imelo za posledico manjšo proizvodnjo, tudi ponekod v hladni predelavi in finalizaciji, tako da so izvršili v Železarni Jesenice mesečni linearni načrt blagovne proizvodnje 79%. Kaže, da bo letni zaostanek znašal približno dvomesečno povprečno mesečno količino blagovne proizvodnje v letošnjem letu.

V Železarni Ravne so mesečni načrt blagovne proizvodnje presegli za 2% in jim skupno manjka le okoli 2.000 ton, da bi se približali zbirnemu planu za 11 mesecev. Odličan uspeh so dosegli v Železarni Štore s 124% izvršitve mesečnega plana. Ob koncu novembra so imeli že 3% naskoka in tako so že nekaj dni pred koncem leta izpolnili letni načrt.

Skupen zaostanek za zbirnim načrtom znaša le nekaj manj, kot je povprečni mesečni načrt in ni nobenih izgledov, da bi ga v decembru zmanjšali.

Za predelovalce žice je najbolje, da pričnem kar s problematiko, ki je vzrok nižji proizvodnji od načrtovane: pomanjkanje vložka, neustrezen asortiment vložka oziroma kvaliteta, slaba oskrbljenost z orodjem in odsotnost z dela. Tam pa, kjer je oskrbljenost zadovoljiva, so razni zastoji in tako so izvršili linearni mesečni plan v: Plamenu 82%, v Tovilu 86%, v Žični 87% in v Verigi 95% ali skupno 88%. Zaostanek za zbirnim načrtom je bil ob koncu novembra 6% in bo približno tak tudi ostal za letno izvršitev, ki bo približno količinsko enaka, kot je bila leta 1979.

Že v uvodu je omenjeno, da v novembru tudi izvrševanje izvoza nekaj zaostaja za dosežki iz preteklih mesecev. Pravzaprav le ni tako črno, kot je bil prvi vtis, če gledamo samo na količine robe, ki je bila izvožena. Količinsko so mesečni načrt izvoza izvršili samo v Verigi Lesce in ga presegli za 38%. Ker v Žični Celje niso ničesar izvozili, v Tovilu le 38% povprečne mesečne količine in v Železarni Štore 42%, znaša skupno izvožena količina le 80% mesečno načrtovane. Za vrednost izvoza so podatki v US dolarjih in je vrednost izvoza nič manj kot 99% mesečno načrtovane vrednosti. **Toliko pozitivno razliko v prid vrednosti izvoza, ki je predvsem pomembna, je letos mogoče šteti med dobre poslovne rezultate.**

Letni načrt izvoza gotovo ne bo dosežen niti količinsko niti vrednostno. Ob koncu leta bo zaostanek izdaten, zaznaven pa bo tudi napredek v primerjavi z letom 1979, saj bo ob približno 7% večji količini izvoza dosežena kar okoli 35% večja vrednost izvoza kot preteklo leto.

Samo še nekaj dni je do pričetka leta 1981, ki je že prvo leto novega srednjeročnega obdobja. Čez mesec dni bomo pregledali proizvodne dosežke v letošnjem letu podrobneje in ugotovili, kaj smo načrtovali, da bomo dosegli v srednjeročnem planu za leto 1980 pred petimi leti in kaj smo res dosegli.

Nekaj je danes gotovo, da tudi december ne bomo mogli šteti med najuspešnejše proizvodne mesece, prav tako nam letošnje leto ne bo ostalo v spominu kot uspešno za nas.

Milan Marolt

DOBRO JE, ČE VEMO

Poljski pisatelj Vladyslaw Reymont (roj. 1868) je umrl 5. decembra 1925. Bil je znameniti opisovalec poljske vasi v duhu poetičnega realizma. Njegovo poglavitno delo, ki mu je prineslo slavo, je roman Kmetje (v štirih knjigah tudi v slovenskem prevodu), eden najboljših kmečkih romanov v svetovni literaturi; znani so še zgodovinski roman Leto 1794 (slovenski prevod), Wampir, Komedijantka, Obljubljena dežela in drugi. Leta 1924 je prejel Nobelovo nagrado za književnost.

OBDELOVALNICA VALJEV

Proizvedeno je bilo 315 ton obdelanih valjev, kar je za 2 toni oziroma za 0,6% več od planirane količine v operativnem planu.

Presežena sta bila tudi 1/12 letnega plana — za 12 ton oziroma za 4% in dinamični plan — za 3 tone oziroma za 1%.

Začetek izgradnje novega jeklovleka

V noveletni številki Štorskega železarja je bila na drugi strani (v okvirju) objavljena kratka informacija o pričetku investicijske izgradnje novega jeklovleka. Ta novica iz članka predsednika KPO tov. Dušana Burnika, dipl. met. ing., »Na pragu srednjeročnega obdobja 1981—1985«, je v nekaj stavkih oznanila uspešen zaključek večletnih prizadevanj na področju hladne predelave v Železarni Štore in hkrati tudi dober začetek v novem srednjeročnem obdobju. Prav je, da ob tej priložnosti povemo o pripravah na investicijo in njeni realizaciji nekaj več.

Zgodovina jeklovleka v Štoreh je mlada, saj je obrat leta 1979 praznoval desetletnico. Ob tej priložnosti je bil v obeh aprilskih številkah Štorskega železarja objavljen daljši članek o razvoju in uspehih hladne predelave oziroma proizvodnje, ki si je svojo pot utirala nekako skozi štraska vrata. Zato številki in podatkov ne bom ponavljal. V nadaljnjem besedilu bom navedel le podatke za leto 1980, ki pomenijo izhodišče pred pričetkom investicijske izgradnje.

Načrti o novi proizvodni hali jeklovleka segajo v leto 1976, na začetek preteklega srednjeročnega obdobja. Razlogi za to so bili isti kot danes, ko govorimo o pričetku gradnje, poleg uspešnosti proizvodnje in njene usmeritve torej še vsi tisti, ki smo jih kasneje navedli v investicijskem programu in v tehnološkem projektu. Naj naštejemo le nekatere:

Jeklovlek, ki je postal samostojna temeljna organizacija združenega dela 1. 1. 1980 iz bivše TOZD B (jeklarna, valjarna I, valjarna II in jeklovlek), zaseda prepotrebni prostor valjarni II. Sama hala je za to vrsto proizvodnje neustrezna, prostor previsok, ogrevanje in razsvetljava slaba ter mikroklima neustrezna. Na sedanji lokaciji je onemogočen nadaljnji razvoj, pri tem pa so potrebe tržišča vsak dan večje in zahtevnejše. Srečujemo se z nerešljivimi problemi pri organiziranju varnega dela, tehnološka razporeditev je nepravilna in zahteva nepotrebne transportne in manipulativne posege. Vsi ti razlogi so že leta 1978 postavili jeklovlek na prioriteto listo predvidenih investicijskih naložb prav na vrh v Železarni Štore in na tretje mesto v občinskem merilu. Vendar je moralo preteči še nekaj let, preden je prišlo do uresničevanja zastavljenih načrtov. Pred tem je bilo potrebno zaključiti investicijsko naložbo v elektrojeklarni, rešiti ozko grlo v valjarni II — žarenje in pričetki z rekonstrukcijo v valjarni I, ki daje jeklovleku praktično vse predprofile za specialne profile. Tudi sama pripravljala dela so zahtevala izredne napore in veliko časa. Od pridobitve lokacijskega dovoljenja konec leta 1979 pa do postavljenih finančne konstrukcije, oziroma odobritve kredita Ljubljanske banke, je poteklo celo leto. Med tem časom je bila izdelana vsa izvedbena dokumentacija, pridobljena soglasja in izpolnjeni številni pogoji in zahtevki, ki nam jih nalažata družba v času zaostrenih gospodarskih razmer. Upravičenost naložbe smo morali utemeljevati na več mestih, od naše DO, SOZD Slovenske železarne, na občinski ravni, v LB itd. Lahko trdim, da smo uspeli le zaradi ustrezne organiziranosti kot samostojna temeljna organizacija in zaradi rezultatov oziroma skokovitega razvoja v vseh teh letih.

Jeklovlek je leta 1980 proizvedel 9.756 ton vlečenih in brušenih profilov. Dinamični plan je predvideval 9.085 ton, operativni plan pa 9.185 ton.

To je doseglo 105 delavcev v troizmenskem delu. V 11 mesecih preteklega leta smo ustvarili 294.885.002 din celotnega prihodka ali 33^{0/0} več, kot je predvideval plan. V istem obdobju je vsak delavec v jeklovleku ustvaril 781.411 din dohodka. V letu 1981 bomo izvozili okoli 2.700 ton naše proizvodnje, skoraj 1.800 ton specialnih profilov in brušenih profilov pa domačim kupcem nadomestila uvoz. Povpraševanje take vrste je iz znanih razlogov vsak dan več.

Trend na tržišču postavlja hladni predelavi vedno večje in zahtevnejše naloge. Organiziranost v naši DO in v TOZD jeklovlek omogoča, da tem trendom lahko sledimo. V zvezi s tem smo si zadali številne naloge na področju tehnologije, opreme, organizacije in kadrov. Nekateri uspehi na teh področjih so vsekakor pripomogli, da končno le stojimo pred dejansko izgradnjo.

Kako bo potekala izgradnja? Zemeljska dela smo že pričeli. Najprej je treba odpeljati hrib nasproti Tovarne traktorjev, kjer je lokacija novega jeklovleka. Po dokončanju temeljev, bomo v maju mesecu letos pričeli z montažo jeklene konstrukcije in do zime zaprli objekt. Čez zimo je treba izvršiti inštalacijska dela in vse ostalo. Poleti 1982 bomo pričeli seliti tehnološko opremo in inštalirali nekaj nove opreme. Po programu predvidevamo, da bomo že leta 1983 dosegli 13.000 ton proizvodnje in 1984. leta 15.000 ton, s tem da bo asortiment zahtevnejši, kot je danes in bo izvoz narasel na 5.100 ton, dodatnih 2.500 do 3.000 ton pa bo domačim kupcem nadomestilo uvoz. Za primer naj navedemo: Standard v Osijeku, Zavodi Crvene Zastave, Alpos Šentjur, Iskra Kranj in Iskra Nova Gorica itd.

Se nekaj podatkov o objektu, ki bo stal, kot je že povedano, nasproti TT. Proizvodna hala ima dimenzije 72 × 96 m. Štiri ladje razpona 18 m se raztezajo od severa proti jugu. V vsaki je 50 kN mostni žerjav. Prizidek je na južni strani objekta, ob cesti. V pritličju prizidka so: garderobe, sanitarije, toplotna podpostaja, priročne delavnice, skladišče orodij, pisarne delovodij, zaklonišče, transformatorska postaja, prostori TOZD kontrole kakovosti in vzdrževanja. V nadstropju so pisarne TOZD jeklovlek, TOZD kontrola kakovosti in TOZD vzdrževanje. Celoten objekt zadošča vsem predpisom in ostalim zahtevam pri gradnji tovrstnih industrijskih stavb.

Cilji so postavljeni in priprave v taki fazi, da lahko optimistično gledamo na zastavljene načrte. Izvajalci del in dobavitelji opreme so večinoma že znani, precej pogodb je že sklenjenih in roki že tečejo. Tako smo oddali zemeljska dela Transportu Pohorje iz Maribora, jekleno konstrukcijo bo izdelala in montirala Metalna Zenica, ki je v RMK Zenica, žerjave bo izdelala in montirala Mostovna iz Ljubljane, Metalprim iz Maribora, bo dobavil centralni hladilni sistem za brusilne stroje; bočni viličar dobavi Celik iz Križevcev. Gradbeni dela bo opravil Ingrad, inštalacijska pa predvidoma IMP Maribor. Dopolnilna tehnološka oprema bo domače izdelave, uvožena oprema v okviru tega investicijskega programa bo iz vzhodno evropskih držav.

Za zaključek še to, delavci jeklovleka se zavedamo, kaj nam prinašajo nov objekt, izboljšani delovni pogoji, ustrežnejše mikroklimatske razmere, primernejša tehnološka opremljenost. Zavedamo se nalog, ki nas v prihodnosti še čakajo.

Pravilnost odločitve in uspešnost naložb bomo najlaže dokazovali s podobnimi ali celo boljšimi rezultati in uspehi kot doslej.

M. B.

Razgovor s predstavniki občinske skupščine in vodij delegacij ZZD Železarne Štore. (Foto: Arzenšek)

V mesecu novembru in vse do zadnjih dni decembra 1980 so v naši delovni organizaciji potekali razgovori o planskih dokumentih za obdobje 1981—1985 in za leto 1981 občine Celje. V teh razgovorih so sodelovali predstavniki občinske skupščine Celje, občinske konference ZK Celje ter strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti. Poleg razprav o planskih dokumentih je bila tema razgovora tudi, kako delujejo delegacije zbora združenega dela. Objavljamo posnetek tega razgovora, na katerem so sodelovali vodje delegacij zbora združenega dela Železarne Štore in DPO Železarne Štore ter predstavniki občinske skupščine, tov. Ramor — tajnik, Ostermanova in Farčnikova, predsednica skupščine zbora združenega dela Celje.

Dobro je, če vemo

Organizator slovenskega kulturnega življenja v času prvih začetkov prebujanja slovenske narodnosti baron Žiga Zois je bil rojen 23. novembra 1747. Okoli tega izobraženega moža so se zbirali najimnitnejši predstavniki slovenskega prosvetljenstva.

Zois je zbral v nekakšnem krožku vse tedanje nadarjene slovenske pesnike, pisatelje in druge prosvetlence. Njegov največji pomen je v tem, da jih je gmotno podpiral in duhovno vodil. Sam je bil bogat, a tudi izredno izobražen mož. Njegova najboljša sodelavca sta bila naš prvi pesnik Valentin Vodnik in jezikoslovec Jernej Kopitar. Zois nam je tudi pomagal, da smo pri-

šli do svojega prvega dramatika Antona Tomaža Linharta. Poleg tega je Zois zbiral vse znane slovenske knjige in slovenske ljudske pesmi.

TUDI V KOROTAN...

Novembra leta 1942 je bila poslana na Koroško manjša skupina štajerskih partizanov iz revirske in savinjske čete savinjskega odreda. Prav v tistem času je izdal izvršni odbor OF razglas, v katerem je rečeno, da je prišla ura, ko naj se dvigne tudi Koroška in se pridruži narodni vstaji. Osvobodilna fronta je postala po volji naroda zakonita narodna oblast za vse Slovenita od Gosposvetskega polja do Kolpe, od Monoštra do Čedana.

(Nadaljevanje s 1. strani)

v železarno. S tem želimo spremeniti mišljenje nekaterih v Celju, da je delavec v železarni sposoben, ob tem ko bo reševal svoje probleme, reševati probleme drugih. Pri tem moramo odločno povedati, da je bila železarna vedno pripravljena pomagati širši družbeni skupnosti. Vendar je danes železarna tista, ki potrebuje širšo družbeno podporo, če hočemo, da bomo jutri dobili več boljše jekla in litine.

Ko govorim o družbeni pomoči, imam v mislih naslednje:

- sklad skupne porabe,
- rezervni sklad,
- akumulativnost,

in če preprosto povem, naš mošnjček se je izpraznil. Izgradnja tovarne traktorjev in težave, ki spremljajo to proizvodnjo ter težave v proizvodnji livarstva in investicij na jeklarskem področju so nas izčrpale, tako da je ogrožen družbeni standard, ki se odraža (stanovanja, rekreacija, oddih zaposlenih). Zato komunisti v železarni odločno zahtevamo, da stabilizacijska prizadevanja ne smejo prizadeti samo delavcev ob stroju v neposredni proizvodnji, ampak morajo to občutiti vsi občani. Glede na to morajo biti stabilizacijska prizadevanja zajeta v srednjeročnih planskih dokumentih in delovnih programih SIS, kar pa sedaj v teh materialih za srednjeročno obdobje 1981—1985 ni opaziti.

Eno od važnih nalog družbenega standarda in sindikalne aktivnosti, s tem pa tudi nas komunistov, je, da končno začnemo urejati sredstva družbenega standarda, torej počitniška domova na Svetini in na Rabu. S tem tudi podpremo stališča in sklepe tovarniškega sindikata, ki je dal prednost Rabu; v železarni se namreč poraja prepričanje, da bi dobil počitniški dom na Svetini prednost pred Rabom.

Na koncu bi še malo omenil organiziranost in sodelovanje ZK v SOZD Slovenske železarne. Pri tem bi na kratko povedal, da je partijska povezava potreba, saj se je v zadnjem času, ko so se pripravljali in sedaj sprejemali planski dokumenti razvoja SOZD, usmerjanje problematike TOZD TT, pokazala različna gledanja oziroma razhajanja. Istočasno mislim, da smo že v naši delovni organizaciji občutno znižali investicijska vlaganja v razvoj železarne v novem srednjeročnem obdobju, medtem ko v ostalih delovnih organizacijah SOZD, predvsem v železarnah Jesenice in Ravne, tega niso naredili, čeprav bi glede na stabilizacijska prizadevanja to morali storiti.

S SESTANKA
PRESEDNIKOV OO ZS,
ČLANOV IZVRŠNEGA ODBORA
PRI KONFERENCI OO ZS ŽS IN
PRESEDNIKOV KOMISIJ
PRI KONFERENCI OO ZS
ŽELEZARNE ŠTORE Z DNE
24. 12. 1980

1. Članski sestanki OO ZS TOZD oziroma delovnih skupnosti naj bodo od 1. 2. do 28. 2. 1981 v prostorih Doma železarjev na Teharjah; v izrednih primerih, kjer to ni mogoče, pa organizirajo OO ZS članske sestanke v drugih prostorih.

Osnovne organizacije na članskih sestankih:

— analizirajo in ocenijo svoje delovanje in delo izvršnega odbora ter njegovih članov,

— sprejmejo letno programsko usmeritev OO ZS,

— po potrebi zamenjajo posamezne člane izvršnega odbora in namesto njih izvolijo nove.

Priprave na letni članski sestanki morajo zagotoviti, da bo OO ZS poglobljeno obravnavala in ocenila vprašanja:

— gospodarjenje s posebnim poudarkom na zaključnih računih,

— planiranje nadaljnjega razvoja (letni in srednjeročni plan TOZD),

— delitve po delu in rezultatih dela,

— samoupravni položaj delovnih ljudi,

— vloga in krepitev delegatskih odnosov v TOZD, SIS, krajevni skupnosti,

— kolektivno delo — sprememba ustave (ocena razprave o spremembah ustave),

— življenjske in delovne razmere iz vidika: varstva pri delu, prehrane delavcev, stanovanjskega vprašanja,

— kultura, oddih, rekreacija,

— ljudska obramba in družbena samozaščita (poudarek na akciji NNNP 80—81),

— inventivna dejavnost,

— obveščanje in samoupravno komuniciranje.

To je le nekaj vprašanj, ki jih morajo OO ZS obravnavati na letnih sestankih ter na tej osnovi in na podlagi ocene izvršenih in neizvršenih sklepov zadnjega občnega zbora konkretizirajo svoje naloge v prihodnjem obdobju.

Izvršni odbor pri konferenci OO ZS ŽS bo v mesecu januarju pripravil predlog rokovnika izvedbe sestankov posameznih OO ZS (predlog bo obravnavan na skupnem sestanku s predsedniki OO ZS v mesecu januarju), komisije pri konferenci OO ZS ŽS pa bodo OO ZS posredovale v razpravo svoje programe dela za leto 1981.

Delovna konferenca OO ZS Železarne Štoře bo v mesecu marcu v Kulturnem domu v Štorah.

2. V času do 20. 1. 1981 se bo odvijala v posameznih TOZD oziroma delovnih skupnostih javna razprava o osnutku ustavnih dopolnil in osnutku statuta občine Celje. Nosilec razprave v posameznih sredinah je osnovna organizacija sindikata.

Gre za to, da se do tega roka delavci dobro seznanijo z osnutkom ustavnih dopolnil, pri tem gre bolj za informiranje, ob tem pa je potrebno malo več razmišljati

in poudariti osnutek sprememb statuta občine Celje.

Osnovne organizacije sindikata pri razpravi uporabljajo gradivo za javno razpravo o osnutkih dopolnil ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter statutov občin, ki jih je sprejelo predsedstvo RK SZDL na svoji 18. seji dne 28. oktobra 1980.

3. Prisotni so se seznanili z predlogom temeljne zasnove glasila Štorsi železar, se z njim v glavnem strinjali; ob tem pa so predlagali, da je potrebno posebno pozornost v letu 1981 posvetiti tudi 3. kongresu samoupravljalcev, ki bo v tem letu.

Ugotovljeno je bilo, da so določene informacije premalo aktualne oziroma prepočasne in zaradi tega ne dosežejo svojega namena, zato je treba, da se informacije aktualizirajo.

V bodoče je potrebno posvetiti večjo pozornost racionalizaciji porabe papirja in več kot do sedaj uporabljati oglasne deske (gre konkretno za Informator).

OO ZS TOZD oziroma delovnih skupnosti so dolžne, tam kjer še niso, imenovati člane za informiranje, ob tem pa tudi opozarjati, aktivirati in zahtevati od imenovanih članov, da vsaj enkrat mesečno objavijo članek.

Spisek članov za informiranje iz posameznih OO ZS bo izvršni odbor pri konferenci OO ZS posredoval klubu dopisnikov.

4. Ugotovljeno je bilo, da osnovne organizacije sindikata v glavnem podpirajo ponovno uvedbo vzajemne pomoči. Dobro pa bi bilo, da v zvezi s tem dobijo več konkretnih informacij.

Tovarišica Milena Šturbej, predsednica OO ZS DS za finančno računovodske posle, pripravi informacijo oziroma obrazložitev namer na ponovne uvedbe vzajemne pomoči, ki se posreduje OO ZS.

OO ZS na svojih prvih sestankih predlog obravnavajo in sprejmejo v zvezi s tem ustrezen sklep.

5. Izvršni odbor pri konferenci OO ZS Železarne Štoře bo na svoji prihodnji seji posvetil posebno točko dnevnega reda osnutku reorganizacije TOZD tovarna traktorjev. Na seje bodo vabljeni tudi ostali odgovorni strokovni sodelavci.

6. Prisotni so se strinjali s tretjim sklepom XI. seje izvršnega odbora pri konferenci OO ZS Železarne Štoře v zvezi z vprašanjem prioritete izgradnje in adaptacije že obstoječih objektov družbenega standarda.

7. Posredovali so informacijo, da OZD IMV po zelo ugodni ceni nudi prikolice za letovanje, ki so nekoliko poškodovane od toče.

Predlagali so, da strokovna služba, skupno s predstavnikom sindikata, pregleda prikolice in prouči možnost nabave dveh novih prikolic.

8. Ugotavlja se, da so parkirni prostori, ki so namenjeni za uporabo delavcem Železarne Štoře, še posebno v zimskem času, zelo slabo ali pa sploh niso vzdrževani. Zato zahtevamo od ustrezne strokovne službe, da se v bodoče parkirni prostori vzdržujejo tako, da bo omogočeno normalno parkiranje.

IO konference OO ZS
Železarna Štoře

Razmišljanje ob dnevu JLA

»Više znoja u slobodi, manje krvi u ratu.« Te znamenite besede tov. Tita nedvomno veliko povedo, zakaj nanašajo se na svobodo, na JLA. Kaj pravzaprav pomeni ta kratica?

Jugoslovanska ljudska armada je simbol svobode, miru. Mnogo ljudi

Zimsko spanje (Foto Barič)

ne pozna besede svoboda, tudi beseda mir jim tako čudno odmeva v ušesih, zakaj tam, kjer od zore do mraka ropotajo strojnice in odmevajo rezki streli, ni mogoče niti pomisliti na ti dve besedi.

JLA je osnova oboroženih sil, brani in varuje naše meje na kopnem, morju in v zraku.

Od leta 1941, ko je bila v mestu Rudo osnovana, je skozi vsa štiri krvava leta vojne uspešno sodelovala in pomagala pri odporniškem gibanju proti okupatorju. Po vojni, ko je bila vsa država porušena in uničena, pa je pomagala pri obnovi naše skupne Jugoslavije.

Sedaj, ko so najtežja leta za nami, JLA varuje in brani tisto, za kar se je vsa leta borila.

Začetek JLA je bil boren; vendar je število pripadnikov iz dneva v dan raslo.

Danes so v enote JLA vpoklicani vsi fantje, stari 19 let. V petnajstih mesecih, kolikor traja služenje vojaškega roka, se izpopolnjujejo v poznavanju orožja, o pravilni in učinkoviti obrambi itd.

JLA je vedno pripravljena na najhujše, svoja dela in naloge opravlja iz ljubezni do domovine in dokler nam bo stala ob strani še naprej, se ni bati najhujšega, kajti ob prizadevanju naroda in pripadnikov JLA ni strahu, da pride do vojne.

Elvira Mastnak, 8. a

OBVESTILO

DELOVNI ČAS ZP ŠTORE ZA PRVO TRIMESEČJE V LETU 1981

Zaposlene v Železarni Štore in krajsane krajevnih skupnosti Štore, Svetina in Teharje obveščamo, da TOZD ZP Štore dela ob ponedeljkih in sredah do 16. ure.

VSE PONEDELJKE V PRVEM TRIMESEČJU (januar, februar in marec) DELAJO:

OTROŠKI DISPANZER: dr. Čufer
OBRATNA AMBULANTA: dr. Hrušovar
fizioterapija in laboratorij
Vsi do 16. ure!

SREDE V PRVEM TRIMESEČJU (januar, februar in marec) DELAJO:

Sreda — 14. 1. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 21. 1. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 28. 1. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 4. 2. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 11. 2. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 18. 2. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 25. 2. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 4. 3. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 11. 3. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 18. 3. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

Sreda — 25. 3. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
fiziologija dela do 16. ure!
laboratorij do 15. ure!

DELOVNE SO TUDI NASLEDNJE SOBOTE V PRVEM TRIMESEČJU:

Sobota — 10. 1. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
od 7. do 13. ure!
laboratorij od 7. do 12. ure!

Sobota — 17. 1. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
od 7. do 13. ure!

Sobota — 7. 2. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
od 7. do 13. ure!
laboratorij od 7. do 12. ure!

Sobota — 14. 2. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Trampuš
od 7. do 13. ure!
laboratorij od 7. do 12. ure!

Sobota — 14. 3. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
od 7. do 13. ure!
laboratorij od 7. do 12. ure!

Sobota — 28. 3. 1981:

Obratna ambulanta: dr. Selič
od 7. do 13. ure!
laboratorij od 7. do 12. ure!

DELOVNE SOBOTE V JANUARJU V ZOBNI ORDINACIJI

3. 1. 1981 od 7. do 13. ure dr. Govejšek
10. 1. 1981 od 7. do 13. ure dr. Cvikl
17. 1. 1981 od 7. do 13. ure dr. Jevnišek
24. 1. 1981 od 7. do 13. ure dr. Pavkovič
31. 1. 1981 od 7. do 13. ure dr. Cvikl

DELOVNE SOBOTE V FEBRUARJU V ZOBNI ORDINACIJI

7. 2. 1981 od 7. do 13. ure dr. Govejšek
14. 2. 1981 od 7. do 13. ure dr. Cvikl
21. 2. 1981 od 7. do 13. ure dr. Jevnišek
28. 2. 1981 od 7. do 13. ure dr. Pavkovič

DELOVNE SOBOTE V MARCHU V ZOBNI ORDINACIJI

7. 3. 1981 od 7. do 13. ure dr. Govejšek
14. 3. 1981 od 7. do 13. ure dr. Cvikl
21. 3. 1981 od 7. do 13. ure dr. Jevnišek
28. 3. 1981 od 7. do 13. ure dr. Pavkovič

Od 14. 1. 1981 dalje sprejemamo v ZP Štore delavce Železarne Štore le z bolniškimi listi s podpisom predpostavljenega, razen v primerih, ko je ogroženo življenje oziroma nevarnost za poslabšanje zdravja. Na zahtevo DO Železarne Štore bomo prisiljeni paciente zavračati, če ne bodo imeli predpisanih listov, ki so hkrati tudi dovolilnica za izhod. Želimo, da podpisani navede čas izdaje bolniškega lista, mi pa bomo navedli čas zapustitve ordinacije.

Po dogovoru z zavarovalno skupnostjo »Triglav«, območno skupnostjo Celje je plačnik zdravniškega spričevala pri uveljavljanju odškodnine zaradi poškodbe pri delu VEDNO pacient. Pri uveljavljanju odškodnine prikaže to pri zavarovalni skupnosti kot strošek. Brez pacientovega plačila ne bomo mogli več izdajati spričeval.

ZC Celje, TOZD ZP Štore

OBRAVNAVANE INOVACIJE

Komisija za gospodarjenje TOZD jeklovlek je pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Predlog tov. Antona Kosija iz TOZD jeklovlek št. 538 »Avtomatsko dodajanje brusilne plošče na izstopni strani stroja«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

Komisija za gospodarjenje TOZD KK je pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Predlog tov. Huga Habermana in dr. Alojza Šturbeja iz TOZD KK, št. 575 »Izboljšava preiskav na ferofluku«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno nadomestilo.

Komisija za inovacije TOZD livarna II je pri obravnavi inovacijskih predlogov sprejela naslednje sklepe:

1. Za predlog tov. Marjana Senice iz TOZD vzdrževanje, št. 329 »Namestitev vibratorja na bunker«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 121.881,96 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

2. Za predlog tov. Štefana Dovška in Alojza Jazbeca iz TOZD vzdrževanje, št. 282 »Obnavljanje žerjavnih tekalnih koles«, se odobri izplačilo drugega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 27.760,14 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 b.

3. Za predlog tov. Daniela Mlakarja in Franca Rupreta iz TOZD livarna II, št. 150 »Rešitev pogona magnetnega izločevalca«, se odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 583.060,72 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 a.

4. Za predlog tov. Ivana Ravnikarja iz TOZD energetika, št. 139 »Rekonstrukcija 240 kVA indukcijske peči v livarni II«, se odobri izplačilo tretjega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 4.320.664 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 b.

5. Predlog tov. Petra Koštomaja iz DS IR, Daniela Mlakarja iz TOZD vzdrževanje in Kragelja iz Gostola, št. 549 »Zamenjava mešalca M115 z mešalcem peska M40«, se sprejme. Izračun prihranka bo mogoč po enem letu uporabe predloga.

Komisija za gospodarjenje TOZD vzdrževanje je pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Za predlog tov. Vlada Oblaka iz TOZD vzdrževanje, št. 320 »Naprava za brušenje izvrtin na stružnici«, se odobri izplačilo prvega posebnega nadomestila. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 230.700 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

Komisija za racionalizacije TOZD livarna I je pri obravnavi inovacij sprejela naslednja sklepa:

1. Predlog tovarišic Marije Jazbinšek, Angelce Brilej in Bernarde Ladšteter iz TOZD livarna I, št. 582 »Izdajnica materiala«, se sprejme. Avtoricam pripada eno posebno nadomestilo. Izračunano je bilo na osnovi prihranka 24.462,07 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 b.

2. Predlog tov. Cvetana Kostadinova in Milana Paviča iz TOZD livarna I, št. 569 »Sušilna komora«, se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila in faktor ustvaritvene sposobnosti 2 b. Prvo bo obračunano po enem letu uporabe predloga.

Oddelek za inovacije

INDUSTRIJSKA LASTNINA

(Nadaljevanje)

PRIDOBITEV VARSTVA IZUMA

Oseba, ki je pri nas ustvarila novo rešitev določenega tehniškega problema, bo mogla ta izum zaščititi pri Zveznem zavodu za patente v Beogradu. Postopek za pridobitev patenta se začne z upravičenčevu pismeno prijavo.

V prijavi mora prijavitelj zlasti točno opisati svoj izum in prikazati njegovo lastnost. Kakor je pri tožbah pred sodišči najvažnejši del tožbeni zahtevek, ima enako vlogo pri prijavi patenta patentni zahtevek. S patentnim zahtevkom razumemo zgoščeno formulacijo novosti izuma. Točna formulacija patentnega zahtevka je važna zato, ker se podeli varstvo le v obsegu patentnega zahtevka.

Prednostna pravica je pri prijavi izumov zelo važna in ima prijavitelj od dneva in ure, ko je Zvezni zavod za patente prejel prijavo, prednostno pravico pred vsakim, ki prijavi enak izum pozneje.

Prednostna pravica more veljati izjemoma tudi od dneva, ko je bil izum razstavljen na uradni ali uradno priznani razstavi (sejmu) mednarodnega značaja v Jugoslaviji ali v kakšni državi, ki je članica mednarodne unije za varstvo industrijske lastnine (sejemska prioriteta). To okoliščino mora prijavitelj uveljaviti v treh mesecih po koncu razstave in dokazati s potrdilom organa razstave.

Prav tako izjema velja za izum, ki je bil že prijavljen v državi — članici mednarodne unije za varstvo industrijske lastnine. Tako prednostna pravica se šteje od dneva, ko je prijavitelj v neki državi vložil prvo pravilno prijavo; če uveljavlja pri nas prednostno pravico, pa v 12 mesecih od dneva prve prijave (unijska prioriteta).

Če bi Zvezni zavod za patente pri preizkusu prijave ugotovil, da za izum ni mogoče izdati patenta v zahtevanem obsegu, obvesti o tem prijavitelj s pozivom, da se o tem izjavi. Če se prijavitelj v določenem roku, ki ga sme Zvezni zavod za patente tudi podaljšati, ne izjavi, se šteje, da je svojo prijavo umaknil.

Zvezni zavod za patente izda po končanem preizkusu odločbo, s katero zahtevi za izdajo patenta v celoti ali delno ugoditi, ali pa zahtevo popolnoma zavrne.

Osnutek zakona loči prijavo izuma in vpis prijave v register od popolnega preizkusa pogojev za patentno varstvo, ki se lahko opravi šele po 18 mesecih od prejete prijave. Pri tem daje že prijava določene pravice, medtem ko registrira Zvezni zavod za patente prijavljeni izum dokončno šele po popolnem in uspešnem preizkusu pogojev.

Po naši sedanjih zakonodaji objavi Zvezni zavod za patente (seveda če meni, da ni nobenih ovir) prijavljeni patent v Patentnem glasniku s pozivom, da sme v 3 mesecih vsakdo ugovarjati registraciji prijavljenega izuma. O morebitnem ugovoru odloča Zvezni zavod za patente, ki more ugovoru popolnoma ali delno ugoditi ali pa ga zavrniti.

Če v določenem roku ni bilo ugovorov ali jih je Zvezni zavod za patente zavrnil, se patent vpíše v patentni register, obenem pa izda zavod prijavitelju patentno listino. Čeprav bi bil izum že vpisan v patentni register in čeprav bi bila o njem izdana patentna lista, ga je moč razveljaviti vsak čas, dokler traja, če se naknadno ugotovi:

— da izum že ob vložitvi ni bil nov,

— da ni tako opisan, da bi ga mogli strokovnjaki uporabiti,

— da vpisanega izuma sploh ni mogoče zavarovati s patentom.

Razveljavitev patenta sme zahtevati kdorkoli. O takšni zahtevi odloča Zvezni zavod za patente.

REGISTER IZDANIH PATENTOV

Zvezni zavod za patente vodi register izdanih patentov. Ta register je javna knjiga in zato ima kdorkoli pravico vpogleda vanjo. Javnost pa nima le pravice vpogleda v registrsko knjigo, temveč sme kdorkoli pregledati tudi listine, na temelju katerih je prišlo do

vpisa v registrsko knjigo.

Za register patentov velja (prav tako kakor za zemljiško knjigo) publicitetno načelo, kar pomeni, da velja za javno vsako dejstvo ali vsaka pravica, ki je vpisana v registru, oziroma, da ne obstajajo dejstva oziroma pravice, ki v registru niso vpisane.

SANKCIJE PROTI KRŠILEM PATENTA

Za kršitev patenta se šteje neupravičena uporaba izuma ali neupravičeno dajanje v promet predmetov, izdelanih po zavarovanem izumu.

Sankcije proti kršilem patenta so:

— civilnopravne sankcije in

— kazenske sankcije.

Civilnopravne sankcije so v tem:

— da mora kršilec povrniti patentnemu upravičencu vso škodo po splošnih pravilih odškodninske odgovornosti,

— da sodišče prepove kršilcu nadaljnjo kršitev in

— da se odločba, s katero sodišče ali drug organ ugotavlja kršitev patenta, objavi na stroške osebe, ki je kršila patent.

Razen civilnopravnih sankcij pa predvideva naš sedanji zakon o patenih tudi denarno kazen.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Seminar za predsednike

Kot že vrsto let smo mladinci SOZD SZ tudi letos organizirali seminar za vse predsednike OO ZSMS. Seminar je bil na Bledu, in sicer 12. do 14. decembra 1980, a udeležili so se ga tudi mladinci iz Železarne Štore. Seminar kakor tudi letna delovna konferenca sta bila dobro strokovno in programsko zastavljena. To je bilo razvidno iz razprav po predavanjih in udeležbe na predavanjih, ki je bila vedno polno številna.

Program je vseboval naslednje teme:

— Vloga ZSMS v SLO in DS — predavatelj: Andrej Brvar;

— Delo in vključevanje DPO v sistemu samoupravnega družbenega planiranja — Rudi Rozman;

— Srednjeročni razvoj SOZD SZ in položaj SZ v gospodarstvu Jugoslavije — Rudi Rozman;

— Mednarodni položaj Jugoslavije in njene naloge pri reševanju mednarodnih problemov — Drago Flis;

— ZSMS v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja — Boris Bavdek.

Letne konference sveta ZSMS SOZD SZ so se udeležili kot gosti Boris Bavdek, predsednik RK ZSMS in Igor Uršič, predsednik poslovodnega odbora SOZD SZ.

Zveza socialistične mladine ima še zlasti v obdobju po X. kongresu ZSMJ pred seboj pomembne naloge pri idejnopolitičnem delu in marksističnem izobraževanju otrok

in mladine. V tem smislu moramo nenehno skrb posvečati negovanju visokih moralnih in humanih vrednot pri mladih ljudeh, kot neločljivih elementov celotne socialistične vzgoje. Ena taka vrednota je občutek zdrave solidarnosti z drugimi ljudmi, ki izvira iz notranjega bitja, sistema socialističnega samoupravljanja. Kajti to ni sistem, ki naj povzroča odtujitev človeka kot družbenega bitja. Človekova svoboda ne pomeni njegov umik v lastno luskinjo in v egoizem. Tekma za dinarjem in za gmotnim bogastvom ne sme postati vrhunski ideal. Mlade ljudi moramo vzgajati tako, da bodo spoznali, da izvirajo načini in pogoji dela iz rezultatov dela. To je treba storiti na podlagi sistema izobraževanja, s pomočjo literature, televizije, tiska in drugih sredstev informacij.

Ne glede na to, kako se mladina obnaša v vsakdanjem življenju, da spremlja modo in druge produkte sodobnega življenja, zares neguje izjemno domoljubje, ljubezen do naše svobode, bratstva, enotnosti in do skupnosti, do vseh svetlih pridobitev naše revolucije (dokumenti X. kongresa ZSMJ).

Zato je danes ena glavnih nalog usposabljanje mladino za delo na vseh ravneh, zlasti pa še za samo delo v OO ZSMS. Znanje je potrebno dopolnjevati, obnavljati ter prenašati na ostale mlade. Vse pre-

več je strogih seminarjev, ki ponavadi trajajo dalj časa in so seveda temu primerno dragi. S krajšimi, bolj dinamičnimi seminarji bi omogočili udeležbo večjemu številu mladih. Vsebinska, ki bi temeljila na praktični teoriji in izmenjavi mnenj ter izkušenj, pa bi napravila te kratke seminarje bolj zanimive in interesantne za mlade udeležence.

Seveda brez izobraževanja vsakega posameznika po svojih zmognostih ne gre. Takšen način izobraževanja pa zahteva večjo zavest vsakega posameznika, do katere bomo prišli le z načrtno vzgojo v vrtcih, v osnovnih in srednjih šolah ter v delovnih organizacijah.

Nadalje je potrebno dograjevati koordinacijske svete ZSMS kot oblike akcijskega povezovanja OO ZSMS v OZD in SOZD. V delu koordinacijskih svetov je treba nujno poglobljati predvsem take oblike dela, ki bodo zastavljene problemsko in bodo v aktivno sodelovanje pritegnile širši krog mladine.

Z dosledno aktivnostjo in delom delegatov v delegacijah in samoupravnih delegatskih telesih še vedno ni dovolj uresničen prodor iniciativ, interesov in potreb mladih ljudi, pri čemer je precej čutili, da njihov resnični vpliv na celotne samoupravne razvojne procese ni zadovoljiv. Od tu izhaja tudi potreba po nadaljnjem dograjevanju delegatskih odnosov, koordiniranju skupnih aktivnosti ZSMS, delegatov, delegacij in vseh subjektov organizirane socialistične zavesti.

Eno pomembnih vprašanj, ki ga je treba ustrezneje reševati, je razvoj inventivne dejavnosti. Na vseh področjih propagiramo dobro stran povečane aktivnosti na področju inovatorstva. Ko pa se srečamo s praktičnim primerom in nagrajevanjem teh posameznikov, kaj radi pozabimo na vse izrečene besede. Še vedno je pri nas prisotna miselnost, da je tuja tehnologija boljša od naše domače. To so nekateri zaključki in razmišljanja mladih udeležencev seminarja in letne konference sveta ZSMS SOZD SZ. Na koncu se zahvaljujem vodstvu TOZD plavž, livarna I, valjarna I in transport, ki so prispevali kritju dela prevoznih stroškov.

Naloga nas udeležencev je, da pridobljeno znanje vnesemo v delo OO ZSMS.

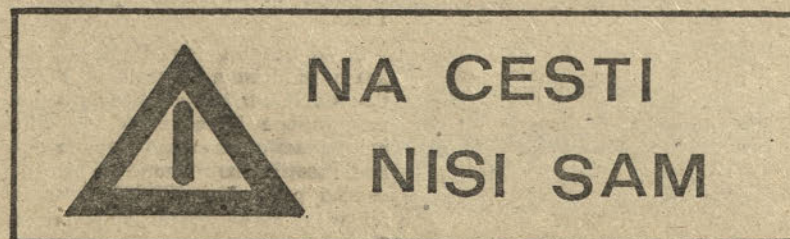
Vojko Kocman

Polnoč. Zdravnik in pisatelj Dr. Bogomir Magajna s svojim prijateljem primaha do Prešernovega spomenika pri ljubljanskem Tromosovju. Oba sta dobre volje, kakaj že popoldne sta — izjemoma razpela jadra...

Po kratkem modrovanju ob pogledu na pesnika, predvsem pa na njegovo muzo, se začneta »mornarja« vzpenjati na spomenik. Magajna je komaj srečno pristal na podstavku, ko se je zbrala okrog spomenika gruča radovednežev. Kjer pa se zbirajo državljani, tudi ne sme manjkati tistega, ki skrbi za red.

»Hej, vidva, kaj pa počenjata tam gori?« je zadirčno udarilo v hihitajočo se temo.

Magajna se je obrnil in roki pravice pokroviteljsko odgovoril: »No, le mirno, prijatelj. Saj ne počneva nič slabega. Hotela sva si samo поближе ogledati edino nedolžno žensko v Ljubljani.«

Ponudba Radenc

Gotovo so redki med vami, ki niso slišali za Radence ali jih celo obiskali. Kljub temu pa za tiste, ki še niste bili pri nas, naj povemo, da Radenci ležijo v Pomurju, na robu Panonske nižine, v bližini tromeje med Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko. Z ostalo Slovenijo so povezani s sodobnimi prometnimi potmi, a so vendarle »skriti«, odmaknjeni od hrupa in onesnaženega zraka.

Radenci so že leta znano zdravilišče, ki je postalo slovenski center za rehabilitacijo in zdravljenje srčnih bolnikov in bolnikov z boleznimi žil, ledvic in sečnih poti. Prav tako pa prihajajo v Radence ljudje, ki jih vsakdanji ritem življenja resno ogroža in tukaj iščejo svoj mir in (relaksacijo =) sprostitve.

Osnovo celotnemu zdraviliškemu poteku daje mineralna voda Radenska — tri srca, ki nam je ni potrebno posebej predstavljati, saj je znana daleč preko naših meja. Je ena najbogatejših voda po vsebnosti življenjsko važnih mineralov in prostega ter vezanega ogljikovega dvokisa.

Balneološki procesi z uporabo mineralne vode ob samih vrelih, v obliki kopanja in pitnih kur ter odgovarjajoči higiensko dietni režim so osnovna terapija, ki jo predpisujejo naši zdravniki, seveda ob podpori odgovarjajočih zdravil.

Da bi zdravljenje lahko pravilno potekalo in bilo kar najbolj uspešno, je potrebna seveda prava diagnoza bolezni in stanja bolnika. S tem namenom so bili zgrajeni moderno opremljeni laboratoriji s cikloergometrijo in telemetrijo, sodobni terapevtski prostori, elektroterapija, kopalnica, telovadnice, prostori za obsevanje in inhaliranje, rentgen, pokrit bazen, sauna, solarij, specialistična zobna ambulanta s tehničnim laboratorijem.

V zdravstveni dejavnosti se je zdravilišče specializiralo za:

- funkcionalno diagnostično obdelavo srca in ožilja,
- rehabilitacijo bolnikov po prebolelem miokardnem infarktu, angini pectoris in zvišanem krvnem pritisku,
- rehabilitacijo pri obolenjih in komplikacijah bolnikov s sladkorno boleznijo,
- rehabilitacijo bolnikov z degenerativnimi obolenji srca, rekonvalescentov pri vnetih obolenjih srca, pred in po operaciji srca in ožilja,
- rehabilitacijo bolnikov po operaciji zaradi ledvičnih kamnov,
- preventivo arteriosklerotičnega obolenja koronarnih arterij,
- redukcijo telesne teže — shujševalne kure,
- zdravljenje obolenja obzobnega mesa s pomočjo masaž z mineralno vodo po Weissenfluha.

Danes je v Radencih vrsta hotelov s skupno kapaciteto 610 ležišč. Najbolj znan je hotel »Radin« A kategorije (214 postelj) in hotel »Radin« B kategorije, ki ima 206 postelj. Oba hotela razpolagata s 15 apartmaji.

V hotelu je gostom na voljo sodobna restavracija, kavarna, aperitiv bar, TV sobe, knjižnica, klubski prostori, prodajalna suvenirjev, slaščičarna, galerija za umetniške razstave, pitna dvorana, manjše konferenčne sobe, velika konferenčna in kino dvorana s 180 sedeži, frizerski in kozmetični salon.

Hotelski kompleks je s hodnikom povezan z Zdraviliškim domom (B kategorije), kjer so tudi terapevtski in diagnostični prostori.

V sklopu letnega bazena je gostom na razpolago vrsta rekreacijskih objektov, v bližini hotela so igrišča za tenis, v sprehajalnem parku pa igrišče za balinanje in minigolf.

Za tiste, ki se žele pogloblje seznaniti s tem delom severnovzhodne Slovenije, organizirajo v hotelu izlete v bližnjo in daljno okolico. Najprivlačnejši so izleti po Pomurju, v Moravske toplice, na Janžev vrh, na Kapelo in v Ptuj. Na teh izletih lahko gostje obiščejo domače lončarje, se okopajo v termalni vodi, seznanijo s kulturno-zgodovinsko dediščino tega dela Slovenije. Zanimiv pa je tudi ogled polnilnic mineralne vode in brezalkoholnih pijač v Boračevi. Prav tako si gostje lahko ogledajo vinske kleti, ki jih tukaj ni malo, saj Radenci ležijo takorekve v središču vinorodnega področja. V kletih je možna degustacija vin tega področja, hkrati še postrežejo s prigrizkom.

Radenci so znani tudi po kulturnih prireditvah kot so: Glasbena parada, Festival sodobne komorne glasbe in še po vrsti slikarskih razstav priznanih umetnikov.

Razen hotelskih objektov je gostom zdravilišča na voljo še kavarna »Park«, kjer je vsak dan razen ponedeljka od 20. ure do 2. ure zjutraj zabava s plesom. Nedaleč od te kavarne je restavracija »Vikend«, kjer se lahko gostje rekreirajo na avtomatskem štiristeznem kegljišču. Poskrbljeno je torej za dobro počutje naših gostov, zato se radi vračajo.

Iz naše bogate ponudbe zdravstvenih uslug smo izbrali le nekatere, ki po svoji sestavi v najkrajšem možnem času nudijo kar največ zdravstvenih izvidov, zdravniških napotkov za utrditev vašega zdravja, olajšanje ali odpravo bolezenskih težav.

Kot vidite, nismo pozabili na možnosti za zabavo in vaše dobro počutje pri nas.

Pri tem smo upoštevali vaš dragoceni čas in finančne možnosti.

V Naravnem zdravilišču v Radencih smo vam tako pripravili pestro ponudbo kvalitetnih zdravstvenih storitev.

Priporočamo vam, da se poslužite tudi ostalih gostinskih in turističnih storitev zdravilišča v Radencih.

Ogroženi delavci imajo do zdravstvenih pregledov pravico po določilih zakona, ki dovoljuje tudi, da se te vrste zdravstvenih storitev plačujejo iz materialnih stroškov (zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka ter ustreznih republiški predpisi).

ZA KAJ SE BOMO ODLOČILI

1. Tridnevni preventivni pregled, cena od 998 do 2.018 din,
 2. Aktivni preventivni zdravstveni oddih (10 dni) varianta A, cena 3.370 din,
 3. Aktivni preventivni zdravstveni oddih (10 dni) varianta B, cena od 1.279 do 1.580 din,
 4. Aktivni preventivni zdravstveni oddih (15 dni) varianta C, cena od 1.580 do 1.881 din,
 5. 10-dnevna kondicijska kura, cena od 2.662 do 2.963 din,
 6. 21-dnevna preventivna rekreacijska kura, cena 4.458 din,
 7. Shujševalna kura (21 dni), cena 4.317 din.
- Cene hotelskih uslug so glede na vrsto hotela, sobe in dekade od 473 do 645 din dnevno.

Za dodatne informacije in konkretne dogovore z nami se obrnite na naš naslov:

Zdravilišče »Radenska«, Radenci, TOZD Naravno zdravilišče, recepcija, 69252 Radenci, telefon 069/73-040, interno 251, telex 35269 yu radin.

Zobna gniloba - zobni karies

Zob lahko shematično razdelimo na dva dela: zobno krono, to je v ustih viden del zoba in zobno korenino, ki je skrita v čeljustni kosti.

Zobno krono pokriva najtrše in najmočnejše mineralizirano tkivo v človekovem organizmu, ki ga imenujemo zobna sklenina in v katerem za razliko od drugih tkiv ne najdemo celičnih elementov.

Ogrodje celemu zobu, to je zobni kroni in korenini, daje zobovina — dentin. Zobovina je močno mineralizirano tkivo, ki ima v sebi številne kanalčke, ki grede od zobne sredine — pulpe proti tkivom, ki okrožajo zob. Kanalčki v zobovini so napolnjeni s podaljški celic, ki se nahajajo v zobni sredini. Zobna sredina je z vezivnim tkivom zapolnjena votlina, obkrožena z dentinom. Poleg vezivnega tkiva in celic, ki izdelujejo zobovino, je v zobni sredini tudi veliko žilic in živčnih končičev. Vloga zobne sredine — pulpe, ki ni mineralizirana, je, da prehranjuje in delno tudi obnavlja zob.

Zobno korenino pokriva zobni cement, ki po tkivni strukturi spominja na kostno tkivo. Zobni cement uvrščamo med tkiva, ki imajo po svoji funkciji nalogo, da »držijo« zob v čeljusti. Ta obzobna tkiva imenujemo paradont, ki je sestavljen iz:

- dlesni,
- veziva, ki veže zob na kost in
- kosti — alveolarna kost.

Ločimo dve generaciji zob: mlečno zobovje in stalno zobovje. Z rastjo otroka se korenine mlečnih zob počasi topijo, dokler v določeni starosti ne izpadejo. Prvi stalni zob, ki izraste v 6. letu starosti, je šestica, ki nima svojega mlečnega predhodnika, zato se pogosto zamenjajo z mlečnimi zobmi.

Zdravo in polnoštevilno zobovje zagotavlja temeljito žvečenje, kar je zelo pomembno za dobro prebavo ter celovito zdravje. Zobje pripomorejo k estetskemu videzu, pomembni so tudi pri oblikovanju glasov.

Med najpomembnejše obolenje zobovja spada zobni karies, paradontopatije — obolenje obzobnih tkiv in zobne in čeljustne anomalije. Najpogostejše posledice teh obolenj so izguba zob ali pa obolenje tkiv, ki so precej oddaljena od obolelega zoba — prebavni trakt, srce, ledvica in sklepi.

Zobni karies je bakteriello obolenje, ki ga povzročajo mlečno-kislinski mikroorganizmi, še posebno

tisti, ki prebivajo v ustih in sodelujejo pri tvorbi zobnih oblog. Le-te so sestavljene iz ostankov hrane, slin in ustnih bakterij. Predstavljajo lepljivo, blede rumenkasto, na oko vidno nesnago na zobni površini. V oblogi se stvarjajo organske kisline, ki topijo minerale v trdih zobnih tkivih in tako ustvarjajo ugodne pogoje za delovanje mlečno-kislih bakterij. Pri paradontopatijah zopet nastopa zobna obloga. V tem primeru gre za bakterijske antigene, ki povzročajo vnetne spremembe na mestu dotika obzornih tkiv z zobno oblogo. Tako pride do vnetij dlesni ob zobu, kar povzroči majavost zob. Po 35. letu starosti je to najpogostejši vzrok za izgubo zob.

Zobne in čeljustne anomalije so posledica notranjih — dednih in zunanjih faktorjev. Številnejši so zunanji. Med te prištevamo razne razvade: ležanje na eni strani, sesanje palca, dihanje skozi usta, potiskanje jezika med zobe itd.

Zobne bolezni preprečujemo z rednim čiščenjem zobovja, ki ima cilj odstraniti zobne obloge. Zobe čistimo po vsakem obroku. Zobne ščetke menjujemo vsake 3 mesece. Čiščenje naj traja približno 3 minute. Kot pomožno sredstvo uporabljamo zobno pasto, ki vsebuje fluor. Za preprečevanje kariesa je pomembna pravilna prehrana. Ogljikovi hidrati so pogosto najpomembnejša sestavina naše prehrane. Ravno ogljikovi hidrati pa v ustni votlini pod vplivom bakterij razpadajo v kisline, ki so v glavnem odgovorne za nastanek kariesa. Pri otrocih karies preprečujemo s fluoriranjem zobovja. Fluor povečuje odpornost trdih zobnih tkiv, ker se vgradi v površinske plasti sklenine in povzroča manjšo topnost sklenine v kislini.

Za odkrivanje zobnih obolenj je pomembna redna kontrola in zgodnje zdravljenje zobovja. Pri otrocih je potrebno vsakih 6 mesecev, pri odraslih pa enkrat letno opraviti serijski pregled zobovja.

Namen tega sestavka je opozoriti na redno čiščenje in redne kontrole zobovja.

Ob sistematskih pregledih delavcev Železarne Štore je bilo namreč ugotovljeno veliko število karioznih zob, gingivitisov in tudi protetično neurejenega zobovja.

Zdravo zobovje pa je prvi pogoj za psihofizično zdravje posameznika in za njegovo vključevanje v družbo in nekatere poklice.

Ne bomo vas pozabili

Da, tako so nam obljubili predstavniki delovne organizacije in družbenih organizacij Železarne Store, nam upokojencem, ki smo bili upokojeni v tem letu in ki smo se zbrali na zaključnem slovesu pri Mlinarjevem Janežu 25. 12. 1980 ob 12. uri.

Bile so tople in domače te besede, ki nam jih je kot prvi izrekel v pozdravnem nagovoru vodja delovne skupnosti, tovariš ing. Franc Zelič. Zatem nam je obudil tudi spomine na dolgoletno delo in skupno življenje v železarni, kjer smo se celih trideset let in več borili s težavami, ki so nastajale pri delu na različnih delovnih mestih, večkrat pa smo preživel tudi srečne čase. Kljub temu, da ni šlo vse vedno gladko, je naglasil govornik, je med nami vladalo zmeraj tovarištvo in razumeli smo se. To tovarištvo in medsebojno razumevanje moramo še naprej gojiti, je na koncu dejal tov. Zelič in nam zaželel še dolgo življenje.

Za njim nam je spregovoril še podpredsednik poslovnega organa, tov. dipl. ing. Srečko Senčič, ki nas je po pozdravnem nagovoru obširno seznanil s težavami, s katerimi se bori delovni kolektiv v stabilizaciji jugoslovanskega gospodarstva. Obenem se je izrazil tudi pohvalno, kako kolektiv premaguje te težave, ki so večkrat zelo pereče in skoraj nepremagljive, vendarle proizvodnja raste in kvaliteta asortimentov je na višku, tako da je veliko povpraševanje po njih na domačem trgu, uveljavljajo pa se naglo tudi v svetu.

Seveda vsega tega ne bi dosegli, je poudaril tov. Senčič, če ne bi imeli nove tovarne Store 2, ko je zgrajena po novem tehnološkem sistemu in nam daje na trg zavidljivo tonažo kot tudi kvaliteto. Vse to je rezultat celotnega kolektiva, ki je vlagal sredstva v novo tovarno in je razumel potrebo po njej, ki nam danes že vrača vložen denar. Posebno priznanje gre pri tem tov. Vogl, tedanjemu direktorju, ki se je na vseh ravneh ekonomije zavzemal za novo tovarno in zanj je tudi iztržil znaten delež posojil pod ugodnimi pogoji odplačil na dvajset let pri najnižji obrestni meri, je poudaril tov. Senčič ter nadaljeval: »Ponosni smo lahko na naše minulo delo, samo da bi ga zdravi uživali še vrsto let vsi skupaj!«

Veliko zdravja in sreče v pokojni sta nam zaželela tudi predsednika družbenih organizacij v železarni: tov. Mirko Gozdnikar, predsednik sindikalne organizacije in tov. Tomo Majer, predsednik delavskega sveta železarne. Oba predsednika sta izrazila željo po bodočih medsebojnih stikih in obljubila sta, da nas bodo obveščali o vsem, kar bodo sklenili samoupravni organi in vse odločitve bodo objavljene v Železarju sproti, tako da bo lahko vsak vedel za dogajanja in delo naših samoupravnih organov v delovni skupnosti. Povabila sta nas k sodelovanju, kar pa nas je seveda navdušilo.

Nato se je oglašila še naša dolgoletna sodelavka, nadvse prijazna Rezka Križanec, statističarka kadrovske dokumentacije, ki je prebrala imena vseh šestinšestdeset upokojencev, kolikor nas je

bilo upokojenih v letu 1980, kdaj se je vsak zaposlil v železarni in kakšno delo je opravljal na svojem delovnem mestu. Tovariš Stane Plazar je vsakemu izročil še koledar za leto 1981 in majhno praktično darilo, ki bo vsakemu verjetno drag spomin.

Nato je sledilo kosilo, ki so ga nekateri tovariši poimenovali za zadnjega, vendar sem prepričan, da ni zadnje. Za kosilom je prišla na mizo še zlahka vinska kapljica, brez katere pač ne gre nikjer in pogovor se je pričel razvijati. Imeli smo si toliko povedati drug drugemu o različnih doživljajih skozi dolga desetletja na delovnih mestih, od katerih so bili nekateri bolj veseli, drugi pa dokaj žalostni in neprijetni. Predvsem je bilo veliko govora o sami tovarni, kako je bila rečna in primitivna, ko so nekateri najstarejši začeli delati v njej in kako se je naglo modernizirala z avtomatiko, tako da delo ni več tako težko, kot je

IZVOR IN POMEN KRILATIC

(Nadaljevanje)

IZ LATINŠČINE

Bela vrana — izraz uporabljamo, kadar hočemo izraziti, da gre za nekaj redkega. V neki pesnitvi okrog leta 1300 po n. š. beremo (v prevodu): redko videti je dano, črna laboda in belo vrano.

Sedmera svetovna čuda starega veka so bila: egiptovske piramide, viseči vrtovi v Babilonu, Artemidin tempelj v Efezu, kip grškega boga Zeusa v Atenah, mavzolej v Halikarnasu, kolos na otoku Rodosu in svetilnik na otoku Pharos.

IZ NEMŠČINE

Obračati plašč po vetru: v zbirki izrekov, katerih izročilo se je ohranilo iz leta 1200 po n. š. (avtor Spervogel), je zapisano: »Plašč naj se obrne tako, kot veje veter...«

Kdor prvi pride, prvi melje — je zapisano v Saškem zrcalu (Sachsenspiegel) (Eicke v. Repkow, leto 1209—1233).

Slišati travo rasti — izrek srečamo prvič v latinski obliki v PROVERBIA GERMANICA COLLECTA ATQUE IN LATINUM TRADUCTA Henrika Bebela (= nemški pregovori zbrani in prevedeni v latinščino) leta 1508, kjer pravi, da se izrek uporablja o tistih, »ki mislijo, da so posebno pametni.«

Kupiti mačko v žaklju: t. j. kupiti nekaj, ne da bi se prej prepričali, ali videli, je star izraz, ki ga najdemo tudi v francoščini (acheter le chat en poche). V »Ljudski knjigi« Tilla Eulenspiegla, katerega prvo delo zanjamo v letu 1519, beremo, kako je Eulenspiegel vsil mačko v zajčje krzno in jo v žaklju prodal krznarju.

IZ ANGLEŠČINE

»Moja boljša polovica« (my better half) se po vsej verjetnosti prvič pojavlja pri pisatelju Philipu Sidneyju (1554—1586) v njegovem romanu THE COUNTESSE OF PEMBROKE's Arcadia (1590).

IZ XIX. STOLETJA

Made in Germany: proizvedeno v Nemčiji — izvor izraza se naslanja na angleški zakon The Merchandise Marks Act iz leta 1887,

bilo nekdanj. Tudi drugi elementi, zdravju škodljivi, so se občutno izboljšali po obratih.

Kako se je vse to spremenilo v tej naši samoupravni družbi in dogajajo se zares prava čuda. Obujali so se spomini na prejšnje težke čase in razgovor o tem in onem se je odvijal kar naprej, vendar nas je prehitel čas in morali smo ga prekiniti ter se posloviti.

Ob podajanju rok in voščanju novoletnih praznikov so nastopili tisti trenutki, ki spominjajo človeka ob upokojitvi na nekakšno manjvrednost do družbe, čeravno se to nikjer ne odraža, vendar občutek je takšen in ne da se izbrisati. Na koncu mi dovolite, da se v imenu vseh, ki smo se v tem letu upokojili, najtopleje zahvalim vsem tistim tovarišicam in tovarišem, ki so nam pripravili prisrčen sprejem in nas tako prizadevno pogostili. Vsem drugim delovnim tovarišem pa želimo veliko delovnih uspehov v letu 1981 in druge osebne sreče ter vam kličemo še velikokratna svidenja.

Srečno, naši delovni tovariši!

Tajnikar

PRELISTAJMO PO KOLEDARJU

Koroški ljudski pesnik, pisatelj in dramatik Andrej Šuster-Drabosnjak (rojen v Vrhni Drabosnji nad Vrbskim jezerom leta 1769) je umrl v Umbaru v starosti 57 let 22. decembra 1925. Bil je član igralske družine, ki je med koroškimi Slovenci prirejela gledališke predstave.

Ameriški pisatelj Sinclair Harry Lewis je napisal mnogo satiričnih realističnih romanov, v katerih je zasmehoval zablode in samoprevare ameriške družbe, oziroma posameznih družbenih plasti in poklicev: zdravnika, duhovnika, sodnikov, malomeščanstva, »poslovnih ljudi« (Babbitt), industrijalcev (Dodsworth) in drugih. V romanu To je pri nas nemogoče je nakazal fašizem v ZDA, v romanu Kraljevska kri pa nadaljeval isto snov v zvezi z rasno diskriminacijo. Leta 1930 je prejel Nobelovo nagrado za književnost. Umrl je 10. januarja 1951.

Italijanski revolucionar Antonio Gramsci, ustanovitelj KP Italije, se je rodil 23. januarja 1891. Bil je med največjimi italijanskimi marksističnimi teoretiki. Urejeval je več revolucionarnih časopisov: Grido del Popolo, Avanti. Skupina časopisa Ordine nuovo, ki ga je urejeval Gramsci, je bila ena od dveh socialističnih skupin, ki so ustanovili KP Italije (1921). Leta 1926 so Gramscija zaprli, fašistično sodišče ga je obsodilo na 20 let hude ječe. Izčrpanega od napov in bolnega so ga leta 1936 sicer izpustili, a je kmalu nato umrl v rimski bolnišnici. Med prestajanjem kazni je bil ves čas povezan s partijo in se ukvarjal s teoretičnim delom. Napisal je Pisma v ječi, v katerih obravnava nekatere momente iz kulturne in politične zgodovine Italije s stališča zgodovinskega materializma. Umrl je leta 1937.

Začetki slovenske geografije in kartografije segajo v prvo polovico prejšnjega stoletja in so povezani z imenom Blaža Kocena. Bil je avtor številnih zemljepisnih učbenikov za srednje in osnovne šole; še bolj je zaslovel po atlasih, ki so obširno in temeljito prikazovali tedanja Avstro-Ogrsko. Kocenov atlas za srednje šole je izšel leta 1861, doživlja pa številne izdaje v raznih jezikih skoraj do današnjih dni. Geograf Blaž Kocen je bil rojen 24. januarja 1821 v Hotunjah pri Ponikvi.

Dne 4. januarja 1944 je bil I. kongres slovenskih kulturnih delavcev na osvobojenem ozemlju.

Dne 12. januarja 1944 je bilo z odlokom izvršnega odbora OF ustanovljeno slovensko narodno gledališče na osvobojenem ozemlju.

STORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ZELENARNA STORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradiški Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.